

Regionale Cliëntparticipatie Jeugd Haaglanden na 2015

Inleiding

Met de decentralisatie van de jeugdzorg krijgen de gemeenten in Haaglanden de bestuurlijke verantwoordelijkheid en middelen om de zorg voor jeugd vorm te geven. De gemeenten krijgen hierdoor met een nieuwe groep burgers te maken die hulp en/of zorg nodig hebben. Jongeren en ouders die gebruik maken van deze jeugdhulp willen graag meedenken en meepraten over deze hulp.

De samenwerkende gemeenten in Haaglanden hebben JSO gevraagd om een kort maar concreet advies te schrijven, waarin staat hoe de gemeenten de cliëntparticipatie (jeugd) in de regio Haaglanden de komende 2 jaar regionaal in moet richten.

JSO heeft hiervoor de projectleiders transitie jeugdzorg (en/of de beleidsmedewerker(s) jeugd van de gemeenten) geïnterviewd. Zij hebben aangegeven hoe zij de cliëntparticipatie in hun gemeente vorm willen geven en of zij daarbij willen optrekken in regionaal verband. Jongerenraden van verschillende jeugdhulpinstellingen en de Werkgroep jongeren van het Straat Consulaat hebben de gemeente Den Haag al advies gegeven over hoe zij dat in 2015 willen. Deze uitkomsten zijn meegenomen in dit advies.

Wat is cliëntparticipatie?

Jongeren en ouders die gebruik maken van jeugdhulp hebben wettelijk het recht om te participeren. Dat ligt vast in de Jeugdwet. Participeren betekent je mening geven, meepraten, meedenken, meebeslissen en meedoen bij zaken die voor de participant belangrijk zijn. Dat kan over het beleid van de samenwerkende gemeenten, een afzonderlijke gemeente, maar ook over het beleid van een instelling of individuele zaken gaan. Op al deze niveaus is het belangrijk om de participatie te (waar)borgen.

Er zijn verschillende manieren waarop de jongeren en ouders kunnen participeren. Dit kan bijvoorbeeld door gevraagd of ongevraagd advies te geven, input te geven aan het begin van de beleidscyclus, de hulp- en dienstverlening te evalueren of door te co-creëren. Het doel van de cliëntparticipatie is om samen met de verantwoordelijke organisaties en gemeenten de zorg- en hulpverlening voor jongeren en ouders continu te verbeteren.

Gemeenten¹

- Alle gemeenten in de regio Haaglanden zijn het met elkaar eens dat er in regionaal verband contact moet zijn met jongeren uit de jeugdzorg. Persoonlijk contact met jongeren zelf wordt als grote meerwaarde gezien.
- Sommige gemeenten willen ook contact met ouders op regionaal niveau, maar de meeste hebben aangegeven dat zij dat graag op gemeentelijk niveau willen oppakken via bijvoorbeeld de CJG's of jeugd- en gezinsteams.
- Verschillende gemeenten zijn er voorstander van om minimaal twee keer per jaar een participatiebijeenkomst te organiseren met geïnteresseerde jongeren uit de jeugdhulp. Gemeenten vinden het belangrijk om tijdens deze bijeenkomsten met jongeren in gesprek te

---

¹ Gemeente Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar / Voorschoten en Westland.

gaan en hen vragen voor te leggen. Verschillende gemeenten geven aan dat het goed is om ook de instellingen hierbij uit te nodigen om samen de nieuwe jeugdhulp vorm te geven.

- Diverse gemeenten geven aan dat zij een regionaal platform wensen waarin de jongerenraden van de verschillende instellingen zitten én jongeren die ervaring hebben in de jeugdhulp, zoals de Werkgroep jongeren van het Straat Consulaat.
- Dit platform kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan de gemeenten, vraagstukken signaleren en agenderen en meepraten over bijvoorbeeld de inkoop van zorg. Projectleiders transitie jeugdzorg en beleidsmedewerkers jeugd vinden een dergelijk platform ook belangrijk om henzelf, gemeenteraadsleden en wethouders scherp te houden.
- Het regionale platform moet volgens de beleidsmakers minimaal twee keer per jaar bij elkaar komen. Gemeenten en jongeren(raden) bepalen samen de agenda.
- Professionele (inhoudelijke en administratieve) ondersteuning van het platform door een onafhankelijke partij is gewenst.
- Sommige gemeenten zijn van plan om lokaal sociaal domein-breed een raad op te zetten. Zij zoeken nog naar manieren om jongeren (en ouders) bij een dergelijke participatieraad te betrekken.
- Het is belangrijk dat de adviezen die het platform geeft ook bekend zijn bij de gemeentelijke raden. Komende jaren kunnen de raden samenwerkingsafspraken maken met het regionale platform.

Jongeren²

- Jongeren vinden het belangrijk dat zij op regionaal niveau kunnen participeren, omdat een deel van de specialistische zorg door de samenwerkende gemeenten in Haaglanden wordt ingekocht.
- Zij willen de bestuurders en beleidsmedewerkers graag persoonlijk spreken. Dit maakt het mogelijk om een discussie te voeren of om standpunten uit te leggen.
- Gemeenten kunnen jongeren om advies vragen, maar jongeren kunnen ook ongevraagd advies geven.
- Jongeren wensen een regionaal platform of regionale raad met vertegenwoordigers van de verschillende jongerenraden.
- Jongeren willen graag vooraf betrokken worden, niet als de plannen al zijn gemaakt.
- Jongerenraden willen graag met andere jongerenraden overleggen en ideeën uitwisselen (fysiek en digitaal).

Conclusies en aanbevelingen

Uit de behoefte en wensen van jongeren met ervaring in de jeugdzorg en de projectleiders transitie jeugdzorg en/of beleidsmedewerkers jeugd van de samenwerkende gemeenten in Haaglanden adviseren wij:

Regionaal platform jongerenraden

Jongeren en gemeenten willen een regionaal platform van jongerenraden en jongeren met ervaring in de jeugdhulp zoals de Werkgroep jongeren van het Straat Consulaat. Dit regionaal platform geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de (samenwerkende) gemeenten en instellingen voor jeugdhulp. Hierbij kan zij vraagstukken agenderen en kan het regionaal platform van jongerenraden meepraten over bijvoorbeeld de inkoop van zorg door de (samenwerkende) gemeenten. Het regionaal platform komt minimaal twee keer per jaar bij elkaar en biedt de mogelijkheid om fysiek te overleggen en ideeën uit te wisselen. Het regionaal platform jongerenraden gaat minimaal twee keer per jaar

---

² De jongeren die input hebben geleverd zijn actief in de jongerenraad van Jeugdformaat, De Jutters, Ipse de Bruggen, JJC en de Werkgroep jongeren van het Straat Consulaat.

persoonlijk met gemeenten en jeugdhulpinstellingen in gesprek. Gemeenten met een specifieke vraag kunnen soms hun vraag ook digitaal voorleggen aan de jongerenraden, bijvoorbeeld feedback op een folder of websitetekst over jeugdhulp. De jongeren in het regionaal platform worden inhoudelijk en administratief professioneel ondersteund door een onafhankelijke partij.

Na twee jaar experimenteren met het regionaal platform jongerenraden wordt de werkwijze met de jongerenraden geëvalueerd. Er wordt dan bepaald of dit daadwerkelijk de beste manier is om voor jongeren uit de jeugdhulp om in gesprek te zijn met de samenwerkende gemeenten en participatie van jongeren op beleidsniveau te (waar)borgen. Doelen zijn bijvoorbeeld:

- elkaar leren kennen
- ervaringen met de “nieuwe jeugdhulp” uitwisselen
- jongeren(raden) te betrekken bij het jeugdhulpbeleid
- signalen en knelpunten in de jeugdhulp bespreken
- initiatieven ontplooien om de kwaliteit van de jeugdhulp te meten en te verbeteren

Verbinding met lokale participatie

Het is belangrijk dat er verbindingen worden gelegd tussen het regionaal platform jongerenraden en lokale raden, zoals sociaal domein-brede participatieraden, Wmo-raden, cliëntenraden van de Dienst Sociale Zaken, gemeentelijke jongerenraden of ambassadeurs en de gemeenteraden. Alle gemeenten zijn op zoek naar nieuwe manieren om participatie van burgers vorm te geven. De komende jaren onderzoeken we hoe de input van het regionaal platform jongerenraden ook lokaal kan worden ingezet. En hoe jongeren en ouders die participeren in het CJG, het wijkteam of het jeugd- en gezinsteam kunnen samenwerken met dit regionaal platform.

Meer informatie

Thijs Janssen, adviseur JSO, E t.janssen@jso.nl, T 06 21 18 22 23

Fietje Schelling, adviseur JSO, E f.schelling@jso.nl, T 06 34 94 99 23